

SVERIGES DÖVAS UNGDOMSFÖRBUND
FÖRMANSVÄGEN 2, 6 TR, 117 43 STOCKHOLM

TEXTTELEFON: 08-442 14 95
FAX: 08-442 14 97

E-POST: SDU@SDRF.SE
WEBB: WWW.S-D-U.SE

2008-06-03
Stockholm

Yttrande över "Ökad likvärdighet för elever med funktionshinder" (SOU 2007:87) från Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Handläggare
Ida Karlsson
Sveriges Dövas Ungdomsförbund
ida.karlsson@sdrf.se

Inledning

Sveriges Dövas Ungdomsförbund är ett förbund som verkar för teckenspråkiga döva och hörselskadade barn och ungdomar. Det är med en stor glädje som vårt förbund har läst igenom detta betänkande som berör dessa barn och ungdomars skolgång. Likvärdighet och valmöjligheter tidigare har inte varit dessa barn förunnat. Betänkandets förslag är i enlighet med vår egen uppfattning om hur det borde se ut för hörselskadade, döva och dövblinda barn. I vårt yttrande är vi positiva till samtliga förslag som kommit fram. Vi har förvisso några tillägg som vi anser vara viktiga att lyfta fram här.

Synpunkter på förslagen 1-7, 11-13 och 16

1. Statsbidrag till kostnader för insatser av regional art för döva eller hörselskadade elever i grundskolan eller i motsvarande utbildning vid fristående skola höjs

Förslaget stöds till fullo. Det ger elever med hörselskada, dövhet och dövblindhet möjlighet att välja en skolform som passar dem bäst utifrån deras förutsättningar. Ekonomin ska inte vara en avgörande faktor vilken skolform eleven får.

2. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att vid ansökan om bidrag ange vilket eller vilka krav som ställs på insatserna av regional art för att bidrag ska beviljas

Att ställa krav på den regionala insatsen som får statsbidrag anser vi vara ett viktigt förslag. Det blir lättare att kvalitetssäkra de olika skolformerna som erbjuds. När de kraven ska utformas och specificeras, ska de berörda brukarorganisationerna vara med och påverka. Det är brukarorganisationerna (t.ex. hörselorganisationerna som SDU, UH och DBU) som har kunskap om behoven hos barn med hörselskada, dövhet och dövblindhet samt vilka krav som kan anses vara rimliga att sätta på de regionala insatserna.

I betänkandet står det att ”*Vilket eller vilka krav som ställs måste anpassas efter de regionala förutsättningarna i varje enskilt fall*”. Vi vill resa upp en varningsflagga här för detta uttryck. Det får inte skilja sig mycket mellan de olika regionala förutsättningarna. Då riskeras geografin att bli en avgörande faktor för vilken skolform eleven får. Det ska finnas en lägsta miniminivå på kraven som en regional insats måste tillfredställa för att bli beviljad bidrag. Vi anser t.ex. att alla skolor måste kunna erbjuda möjlighet för alla elever med hörselskada, dövhet eller dövblindhet att utveckla tvåspråkighet.

3. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att följa upp att de krav som myndigheten ställt på regionala insatser följs

Förslaget stöds till fullo.

4. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att i samverkan med de berörda skolorna utreda Malvaprojektets fortsatta inriktning och behovet av ett ekonomiskt stimulansbidrag

Förslaget stöds till fullo. Vi ser positivt på att projektet ges förutsättningar att utvecklas. Det är viktigt att samla in erfarenheter från Malvaprojektet för framtida utveckling av flexibla skolformer avseende kommunikation.

5. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att inom sin verksamhet skapa en organisation som innebär en nationell samordning och regionala resurscenter när det gäller döva eller hörselskadade elevers utbildning i sin helhet

Förslaget stöds till fullo. Vi är särskilt positiva till de regionala resurscentra där föräldrar till hörselskadade, döva och dövblinda barn kan inhämta information om olika skolformer som erbjuds i regionen. Föräldrar upplever som bekant många gånger osäkerhet inför sitt eget barns skolval. Det underlättar dessutom för föräldrarna och deras barn om alla potentiella skolformer står under samma huvudman.

6. Uppdrag till Myndigheten för specialpedagogik att ansvara för avtalet mellan staten och Örebro kommun om utbildning vid RGD/RGH och

7. Uppdrag till Myndigheten för specialpedagogik att se över hela avtalet mellan staten och Örebro kommun om utbildning vid RGD/RGH

Båda förslagen stöds till fullo. Här behövs det dock ett tillägg anser vi. För att beviljas bidrag från Myndigheten för specialpedagogik måste de olika regionala insatserna fylla de kraven som ställs. Det ska finnas liknande krav på Örebro kommun. Det räcker inte att bara se över avtalet och ”(...) *precisera och förtydliga kommunens uppdrag avseende riksgymnasier*”.

Örebro kommun bör också uppfylla liknande krav som ställs på de andra regionala insatserna i grundskolan. Kraven kan dock skilja sig åt något eftersom det är gymnasial utbildning med riksupptagning. Med en kravs-specifikation i avtalet kan gymnasieutbildningen kvalitetssäkras och myndigheten ges dessutom i uppdrag att följa upp att de krav som myndigheten ställt på Örebro kommun följs. Brukarorganisationerna ska vara med och påverka utformandet av kraven.

11. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att utreda om statsbidragen till kostnader för insatser av regional art för andra elever än döva eller hörselskadade i grundskolan eller i motsvarande utbildning vid fristående skola ska höjas

Förslaget stöds till fullo. Exempelvis skulle fler regionala gymnasieskolor som erbjuder anpassad utbildning för döva och hörselskadade ge ökad likvärdighet och fler valmöjligheter för de elever som av olika skäl inte vill läsa på riksgymnasiet i Örebro. Vi ser därför gärna att en utredning görs angående behovet av höjt statsbidrag.

12. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att vid ansökan om bidrag ange vilket eller vilka krav som ställs på insatserna av regional art för att bidrag ska beviljas

Förslaget stöds till fullo. Brukarorganisationerna ska, liksom i övriga förslagen, vara med och utforma kraven.

13. Myndigheten för specialpedagogik ges i uppdrag att följa upp att de krav som myndigheten ställt på regionala insatser följs

Förslaget stöds till fullo.

16. De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2009

Förslaget stöds till fullo. Ju tidigare det nya systemet kan sättas igång, desto tidigare kan vi fånga de elever som befinner sig i den s.k. gråzonen

Övriga synpunkter

Förskolan

Vi är förvånade över att förskolan inte togs med i utredningen då det är en viktig del av skolgången. Det är viktigt att barnens skolgång blir rätt från allra första början. Därför ser vi helst att förskolan inkluderas i Myndigheten för specialpedagogik. Det är otillräckligt att de regionala resurscentra ska hantera kontakterna och informationen om de kommunala förskolorna till föräldrar och andra berörda. För att ge barn ökad likvärdighet och lika valmöjligheter till förskolor för barn med hörselskada, dövhet och dövblindhet bör Myndigheten för specialpedagogik bli huvudman för dessa. Ett förslag är att förskolorna tillämpar samma system som förslagen nr 1-3 angående elever på grundskolenivå. Det innebär bland annat att barn kan få välja den förskola som passar deras förutsättningar bäst utan att kommunens ekonomi avgör. Dessutom innebär det att förskolorna ska uppfylla kraven för att kommunerna ska bli beviljade bidraget. Det ger en oerhörd viktig kvalitetssäkring som tryggar barnen i förskoleverksamheten

Det är viktigt att fånga barn med hörselskada, dövhet och dövblindhet tidigt i deras språkliga och känslomässiga utveckling. Genom att erbjuda förskolor med hög kvalitet och kompetens kan dessa barn få en bra början på skolgången.

Tvåspråkighet

Vi anser att ett av kraven, som Myndigheten för specialpedagogik ska ställa på de regionala och kommunala skolorna, ska vara möjlighet till tvåspråkig undervisning

och teckenspråkig miljö. Samma krav ska givetvis ställas på förskolan. Det är viktigt att ha ett livslångt perspektiv när det gäller barn med hörselskada, dövhet och dövblindhet och deras behov av kommunikation. Precis som graden av hörsel varierar kan även behovet av teckenspråk variera inom dessa grupper. Det är omöjligt att förutspå vare sig hur mycket nytta hörsel teknik kan göra för det aktuella barnet eller i vilka situationer hörseln inte kommer att räcka till. Därför är det viktigt att dessa barn får lära sig både svenska och teckenspråk i ett tidigt skede så att de senare i livet kan göra egna val i vilken typ av kommunikation de vill använda. Vid utformandet av kravet på möjligheten till tvåspråkig undervisning och teckenspråkig miljö, ska brukarorganisationerna vara med och påverka innehållet.

Avslutning

Underlaget till detta yttrande har diskuterats gemensamt med Dövblind Ungdom och Unga Hörselskadade. Samtliga tre organisationer delar samma uppfattning och är överens om de olika förslagen samt de egna tilläggen som gjorts.
Vänligen,

Sven-Emil Karmgård
Förbundsordförande
Sveriges Dövas Ungdomsförbund

sven-emil.karmgard@sdrf.se

